

7 maj 2021

Pressmeddelande

Örebro läns hembygdsförbund och Hembygdsföreningen Noraskog överklagar Mark- och miljödomstolens tillstånd till att riva ut Järlefallsdammen i Nora kommun

Mark- och miljödomstolen (MMD) gav tidigare i våras, Naturvårdsverket tillstånd att riva ut Järlefallsdammen. Domstolen godkände också miljökonsekvensbeskrivningen som tagits fram utan sakkunskap inom kulturmiljöområdet. Domen bygger till största delen på miljökonsekvensbeskrivningen vilket lett till felaktiga ställningstaganden av domstolen. Det får förödande konsekvenser för kulturmiljön.

Örebro läns hembygdsförbund och Hembygdsföreningen Noraskog söker nu prövningstillstånd för att få målet överklagat hos Mark- och miljööverdomstolen.

Järle utgör en speciell plats med höga natur- och kulturvärden. Sakkunskaper inom kulturmiljö har inte tagits tillvara eller beaktats i processen. I MMD:s dom ligger fokus helt på naturmiljön och det redovisas inte i domen, varför det tas större hänsyn till naturmiljön än kulturmiljön. Kulturmiljön ingår som en del av naturreservatets bildande och Järle är ett område av riksintresse för kulturmiljö. Riksantikvarieämbetet bedömer dessutom att åtgärderna innebär påtaglig skada på riksintresset för kulturmiljövård.

Natur och kultur har samsats i minst 500 år och tillsammans skapat den nuvarande naturmiljön vid Järlefallsdammen. Är den inte bevaransvärd? Naturvårdsverket *nyskapar* vid Järle, en massiv fisktrappa utan hänsyn till andra levande organismer än öring och flodpärlmusslan. De egentliga åtgärderna innebär att åfåran omskapas till något som Naturvårdsverket anser är naturligt. De modellerar naturen, det är kulturmiljö om något.

Det allmännas intresse har inte beaktats i domen, eller av Naturvårdsverket. Platsen är en miljö som uppskattas av många ur många perspektiv och där natur- och kulturmiljö utgör grunden för platsen. I Järle finns flera verksamheter som har sin utkomst kopplad till just natur- och kulturmiljön. Det är också ett av Nora kommuns populära utflyktsmål. Här finns, strax nedströms om Järlefallsdammen, en liten badplats och det är också en plats för kanotister att lägga i sina kanoter, för vidare färd söderut på Järleån. De möjligheterna kommer med all sannolikhet att försvinna med de planerade åtgärderna.

Järlefallsdammens vara eller icke varande behöver sättas in i ett större sammanhang där fler perspektiv tas tillvara och beaktas, det har varken Naturvårdsverket eller MMD gjort. För att få en långsiktigt hållbar miljö kring den aktuella platsen, behöver sociala, kulturella, ekologiska och ekonomiska perspektiv tas tillvara i viktandet vid domstolsutslaget. MMD har gått på Naturvårdsverkets linje utan att vikta olika perspektiv, utan att närmare utreda om perspektiven och värdena kan förenas, eller motivera varför natur väger tyngre än kultur.